

7. Starptautiskā zinātniski praktiskā konference
VESELĪBA UN PERSONĪBAS ATTĪSTĪBA: STARPDISCIPLINĀRĀ PIEEJA
2021. gada 22. – 24. aprīlī

**“3D emociju kompozīcija” – vizuāla metode
emociju piedzīvošanas un emociju regulācijas
pamatprasmju izvērtēšanai**

Mg. sc. sal. Astra Lejstrauta, VSIA “Slimnīca Ģintermuiža”

Mg. sc. sal. Inese Paiča, RPNC “Veldre”, RSU

Prof. Dr. psych. Kristīne Mārtinsone, RSU

Pētījuma aktualitāte, problēma, mērķis

- Vizuālās metodes tiek arvien vairāk lietotas pētniecībā
- Multimodalitāte – verbālu un vizuālu metožu integrācija
- Vizuālās metodes tiek izmantotas VPMT
- Atkarīgi no klienta / pacienta mākslinieciskajām spējām
- Esošie UMBII ir nepilnīgi, tiem ir būtiski trūkumi
- Mērķis:
izveidot vizuālu emociju izvērtēšanas metodi “3D emociju kompozīcija” (3DEK) un pārbaudīt tās ticamību un pamatotību krūts vēža pacientēm ar depresijas simptomiem

Pētījuma process

Ideja par jaunu
vizuālu
izvērtēšanas
metodi

Eksperimenti
ar figūrām

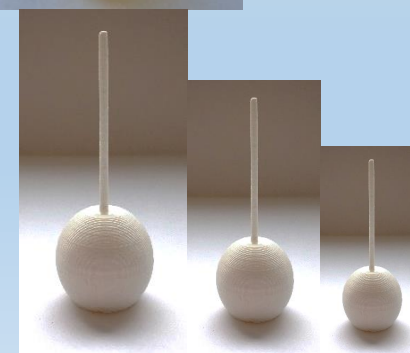
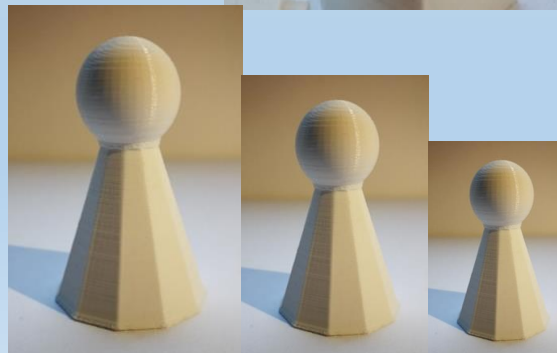
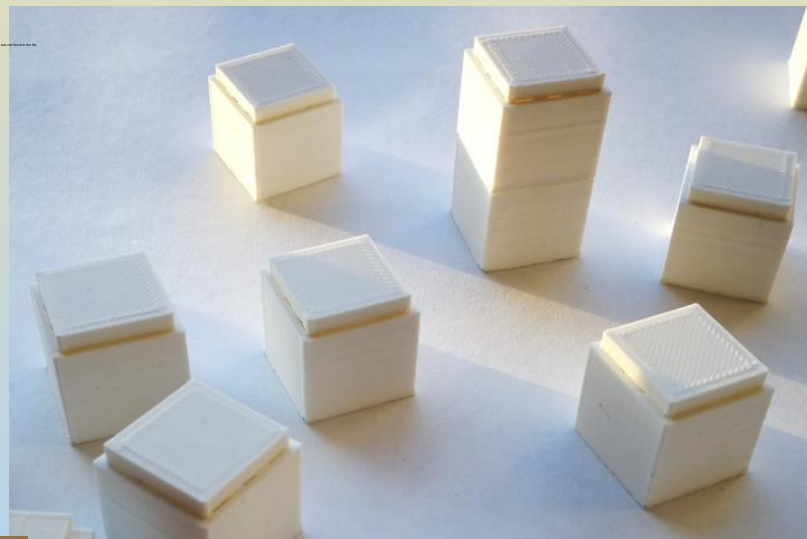
3DEK
teorētiskais
pamatojums

Depresijas
pacienti

Krūts vēža
pacientes

27 emociju kubi
3 simboliskā Es figūras

27 emociju kubi
3 simboliskā Es figūras
3 optimisma figūras

3DEK
teorētiskais
pamatojums

3DEK instrumenta mērķis: izvērtēt
emociju piedzīvošanas intensitātes un biežuma subjektīvo pašnovērtējumu
un emociju regulācijas pamata prasmes

Asimilatīvās integrācijas teorētiskais ietvars

DT

- spēlēšanās
- spēles telpa
- estētiskā distance
- rekvizīti

(Winnicott, 2007), (Jones, 2005),
(Jennings et al., 2007), (Landy,
2009)

VPMT

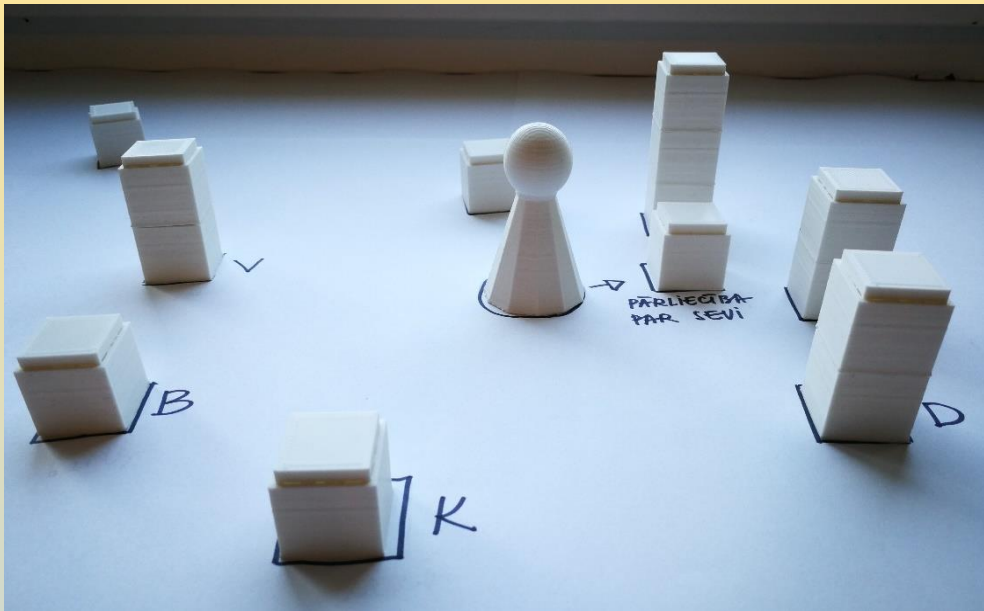
- kompozīcija
- mākslas darba
analīzes principi
- vizuālas formas dati

(Furth, 2019), (Temple, McVittie,
2005)

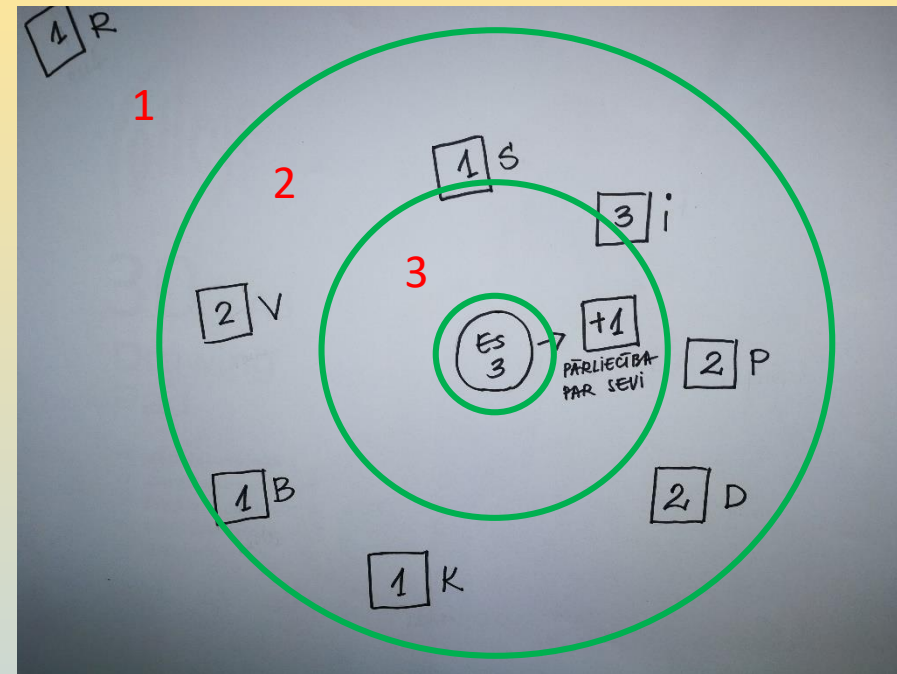
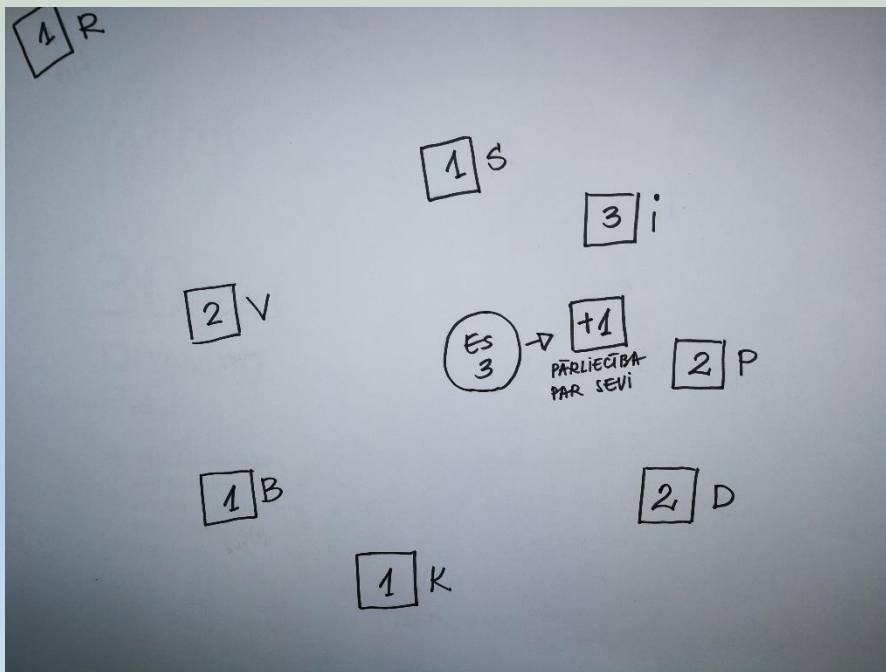
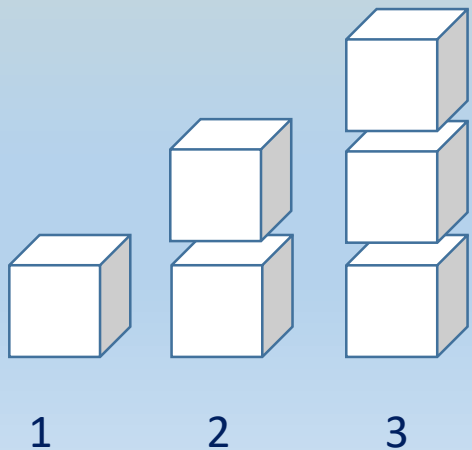
ER prasmju teorija

- emociju piedzīvošana
- pieņemšana
- izturēšana

(Gratz & Roemer, 2004), (Sloan et
al., 2017), (Berking & Whitley, 2014)

Emociju piedzīvošanas
intensitāte = kubu skaits

Emociju piedzīvošanas
biežums = attālums no
simboliskās Es figūras

Papildus emocijas

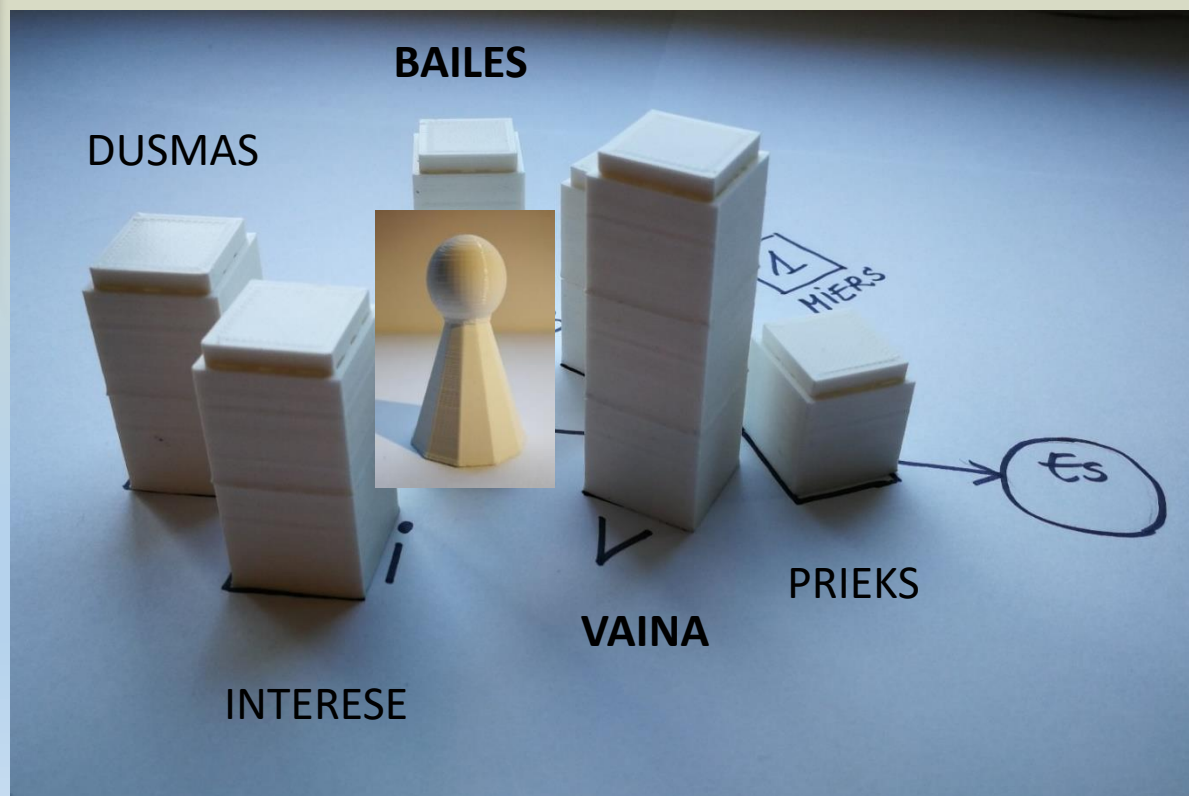
Pētījuma izlase

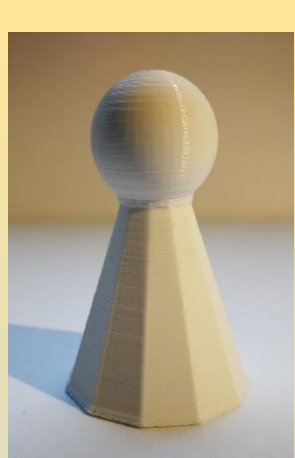
Izpētes grupa	I kontroles grupa	II kontroles grupa	kopā
Krūts vēža pacientes ar depresijas simptomiem	Krūts vēža pacientes bez depresijas simptomiem	Sievietes bez vēža diagnozes un bez depresijas simptomiem	
n=20	n=20	n=20	n=60
Vecums 34-78 g. M 49,95 SD 9,56	Vecums 33-73 g. M 49,95 SD 9,98	Vecums 32-74 g. M 50,35 SD 11,78	Vecums 32-78 g. M 50,08 SD 10,31
Augstākā izglītība n=18 Vidējā izglītība n=2	Augstākā izglītība n=18 Vidējā izglītība n=2	Augstākā izglītība n=19 Vidējā izglītība n=1	n=55 n=5

Hipotēze

3DEK simboliskās Es figūras pārvietošana

- Simbolisko Es figūru pārvieto tie pētījuma dalībnieki, kuri piedzīvo intensīvas nepatīkamas emocijas, un kuriem ir grūtības ar šo emociju pieņemšanu

Pastāv sakarības starp 3DEK simboliskā Es figūras pārvietošanu un Emociju regulācijas prasmju aptaujas pozitīvo un negatīvo afektu skalu rezultātiem un emociju pieņemšanas un emociju izturēšanas skalu rezultātiem

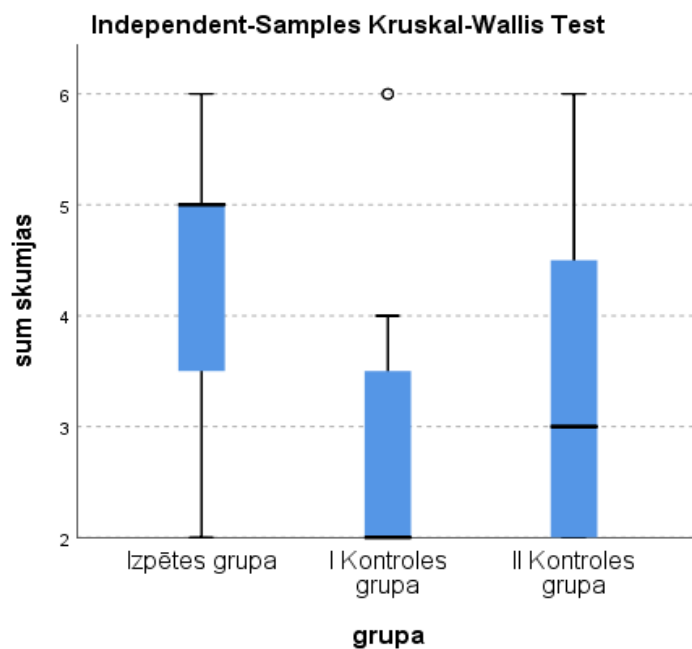
	ER prasmju aptauja	Kopējā negatīvā afekta skala	Kopējā pozitīvā afekta skala	Emociju pieņemšanas skala	Emociju izturēšanas skala
3DEK simboliskās Es figūras pārvietošana					
Visas grupas kopā, $N = 60$		0,35**	-0,22	-0,35**	-0,24
Izpētes grupa, $n = 20$		0,06	0,02	-0,63**	0,05
I kontroles grupa, $n = 20$		0,11	0,07	0,22	-0,04
II kontroles grupa, $n = 20$		0,35	0,01	-0,24	-0,22

* $p < 0,05$; ** $p < 0,01$; r_s = Spīrmena korelācijas koeficients

Hipotēze

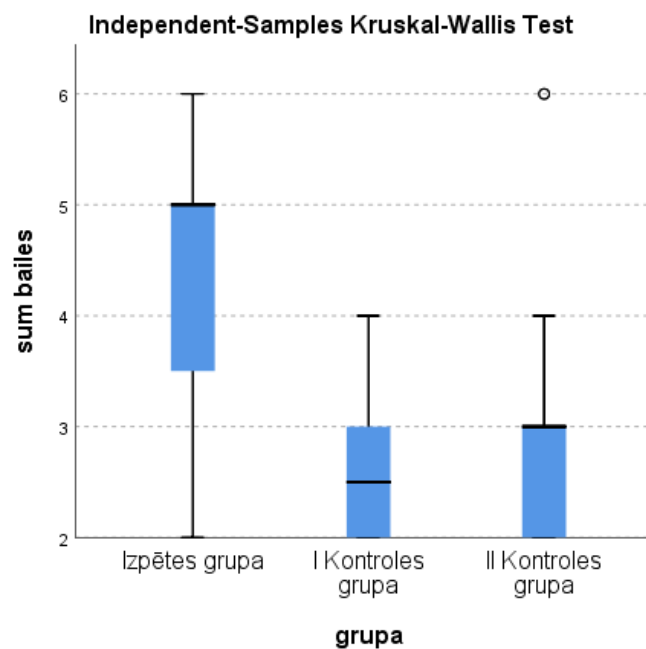
- Pastāv atšķirības starp 3DEK datiem izpētes grupai un kontroles grupām
- Zināmo grupu pamatotība

SKUMJAS

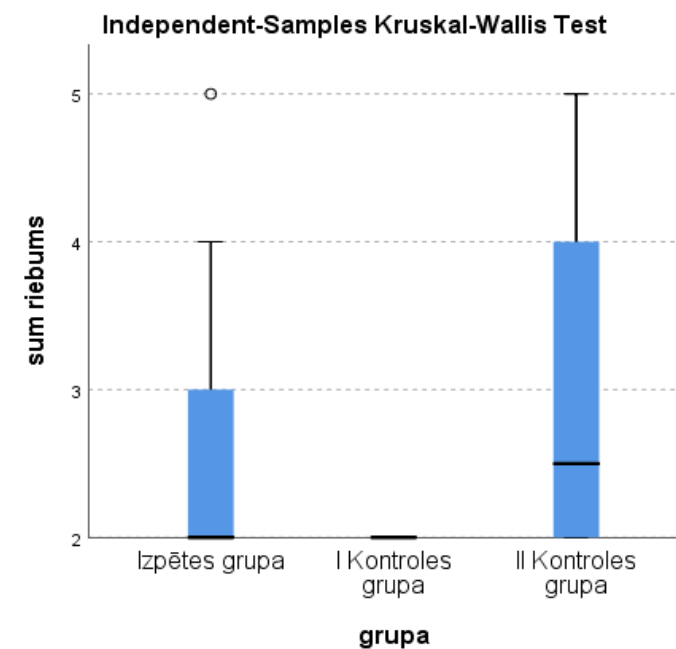
IG / I KG $H=18,43$ $p=0,001$
IG / II KG $H=11,65$ $p=0,030$
I KG / II KG $H=-6,78$ $p=0,207$
Kruskola-Volisa H tests

BAILES

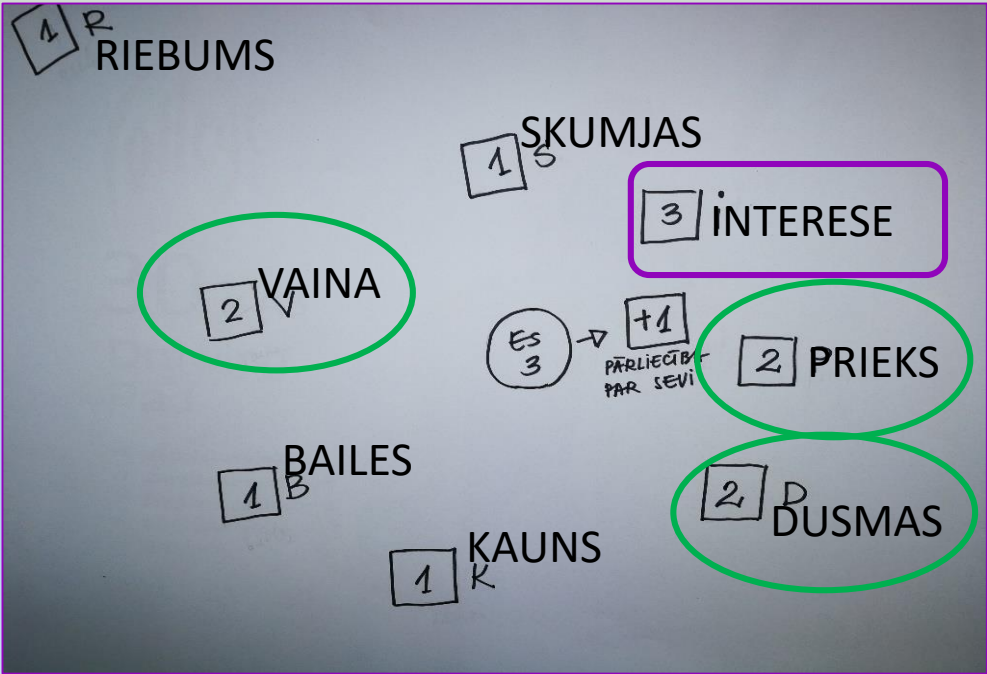
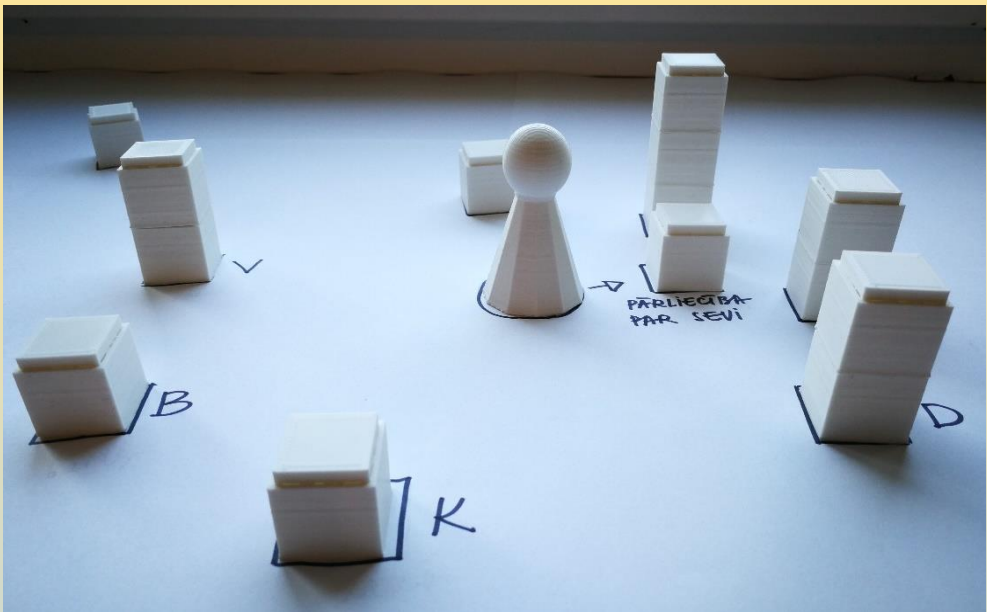

IG / I KG $H=20,78$ $p=0,000$
IG / II KG $H=18,30$ $p=0,001$
I KG / II KG $H=-2,48$ $p=0,642$
Kruskola-Volisa H tests

RIEBUMS

IG / I KG $H=10,20$ $p=0,020$
IG / II KG $H=-5,10$ $p=0,244$
I KG / II KG $H=-15,30$ $p=0,000$
Kruskola-Volisa H tests

SKUMJAS

DUSMAS

KAUNS

RIEBUMS

BAILES

PRIEKS

VAINA

INTERESE

3DEK pielietojuma iespējas un ierobežojumi

Pielietojuma iespējas:

- klientu/pacientu izvērtēšanā visu specializāciju mākslas terapietiem;
- vienas sesijas intervence;
- 10 – 12 sesiju plāns;
- cita viedu psiholoģiskās palīdzības sniedzējiem (skolu psihologiem);
- pārbaudīt 3DEK bērnu auditorijā.

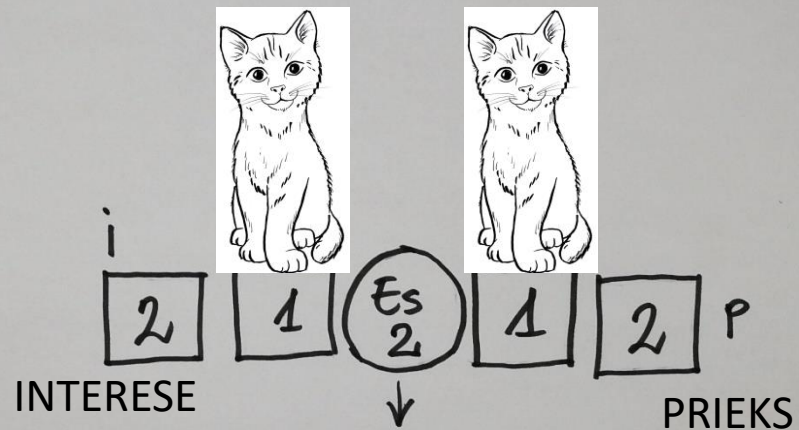
Ierobežojumi:

- kognitīvi un garīgās attīstības traucējumi;
- pacienti ar šizofrēnijas diagnozi.

$\boxed{1}^k$ KAUNS

$\boxed{1}^B$ BAILES

$\boxed{1}^D$ DUSMAS

$\boxed{2}^s$ SKUMJAS

VAINA
 $\boxed{1}^V$

RIEBUMS

$\boxed{1}^R$

Literatūras avoti

- Berking, M. & Whitley, B. (2014). *Affect regulation training*. New York Heidelberg Dordrecht. London: Springer
- Carver, C.S. & Scheier, M.F. (2002). Optimism. In: *Handbook of Positive Psychology*, C.R. Snyder, S.J. Lopez (Eds.). New York: Oxford University Press
- Furth, G.M. (2019). *The secret world of drawings: A Jungian approach to healing through art*. Boston: Sigo Press
- Gratz, K.L. & Roemer, L. (2004). Multidimensional assessment of emotion regulation and dysregulation: Development, factor Structure, and initial validation of the difficulties in emotion regulation scale. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 26(1), 41-54
- Jones, P. (2005). *The Arts Therapies: A revolution in healthcare*. Hove, New York: Brunner-Routledge, Taylor & Francis Group
- Landy, R. (2009). Role theory and the role method of drama therapy. In: R. Emunah & D.R. Johnson (Eds.), *Current approaches in drama therapy* (2nd ed.). Springfield, Illinois: Charles C Thomas Publisher.
- Paiča, I., Mārtinsone, K. un Taube, M. (2020). *Emociju regulācijas grūtības pacientiem ar depresiju*
- Rancāns, E. (2019). *Klīniskais algoritms Depresija pieaugušajiem atpazīšana, vadīšana, ārstēšana un aprūpe*. 1–31
- Vanadziņa, S., Paiča, I. un Mārtinsone, K. (27.-29.04.2020). *Emociju regulācijas prasmju un vizuālās emociju izvērtēšanas metodes rādītāju sakarības depresijas pacientiem: metodes validizācijas pirmais posms*. Mutisks referāts. 6. Starptautiskā zinātniski praktiskā conference “Veselība un personības attīstība: Starpdisciplinārā pieeja”, Rīga, Latvija.
- Winnicott, D.W. (2007). *Playing and reality*. London, New York: Routledge.

PALDIES PAR UZMANĪBU!

astra.lejstraute@gmail.com